

4. Результати стрес-тестів європейських банків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.prostobankir.com.ua
5. Річна фінансова звітність ПАТ «Кредобанк» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kredobank.com.ua>
6. Річна фінансова звітність ПАТ «Приватбанк» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.privatbank.ua>
7. Річна фінансова звітність ПАТ «Укрсоцбанк» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.usb.com.ua>
8. Шатковська-Шморгай В. Б. Стрес-тестування валютного ризику в банках: уроки кризи / В. Б. Шатковська-Шморгай // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.5. – С. 269-276.

Сердюк М.А.

Харьковский институт банковского дела Национального банка Украины

ОПРЕДЕЛЕНИЕ УЯЗВИМЫХ СФЕР ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БАНКОВ НА ОСНОВЕ СТРЕСС-ТЕСТИРОВАНИЯ

Аннотация

Проанализирован опыт макроэкономического стресс-тестирования банковских рисков центральными банками отдельных стран мира. Оценена возможность и целесообразность использования практики стресс-тестирования зарубежных центральных банков в деятельности Национального банка Украины.

Ключевые слова: центральный банк, риск, банковская система, стресс-тестирование, макроуровень.

Serdiuk M.O.

Kharkiv Institute of Banking

University of Banking of the National Bank of Ukraine

DETERMINATION OF FRAGILE AREAS OF BANKING ACTIVITIES BASED ON STRESS TESTING

Summary

The article analyzes the experience of macroeconomic stress test of the banking risks by the central banks of some countries. The possibility and advisability of using stress testing practice of foreign central banks in the National Bank of Ukraine is assessed.

Keywords: central bank, risk, banking, stress testing, macrolevel.

УДК 336.72:330.567.25(477)

РОЛЬ ЗАОЩАДЖЕНЬ У ФОРМУВАННІ БАНКІВСЬКИХ РЕСУРСІВ ТА ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ РЕСУРСНОЇ БАЗИ БАНКІВ УКРАЇНИ

Сердюк Л.В., Воротнікова А.В.

Харківський інститут банківської справи

Університету банківської справи Національного банку України

Розкрито економічну суть банківських ресурсів та роль заощаджень у їх формуванні. Здійснено аналіз динаміки та структури залучених коштів банками України. Визначено ступінь участі населення у фінансуванні інвестицій на ринку банківських депозитів. Виділено вплив факторів розвитку економіки України на обсяги залучених ресурсів. Визначено проблеми нарощування ресурсного потенціалу банків.

Ключові слова: заощадження, ресурсна база, депозит, фактори впливу на залучення коштів, проблеми нарощування банківських ресурсів.

Постановка проблеми. Ресурсний потенціал банківської системи має вирішальне значення як для стабілізації поточного соціально-економічного стану, так і для прийняття важливих стратегічних рішень щодо подальшого розвитку будь-якої країни. Роль ресурсного забезпечення є важливою і для самих банків, оскільки від обсягу і структури ресурсів залежать масштаби їх активних операцій, а, отже, розміри їх доходів та прибутків, що є основою успішної майбутньої діяльності. Вказані процеси вимагають від банків адекватного нарощування обсягів їх ресурсної бази, оптимізації структури та вдосконалення її організації тощо. Таким чином,

дослідження особливостей формування ресурсної бази банків в умовах становлення нових параметрів суспільно-економічного життя є актуальним науковим завданням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням формування та розвитку ресурсної бази банків в Україні і зарубіжних країнах присвятили свої праці вітчизняні та зарубіжні вчені: М. М. Коваль, О. І. Лаврушин, А. М. Мороз, Ж. Рівуар, А. В. Глаголева, Г. С. Ланова та інші. В роботах науковців глибоко аналізуються проблеми ресурсної політики та управління ресурсами банків. Однак, незважаючи на значні результати наукових дослі-

джен, невирішеними залишаються питання щодо вибору джерел нарощування ресурсів банків.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є виявлення проблематики сучасного процесу формування ресурсної бази вітчизняних банків та визначення загальних пріоритетів її подальшого розвитку.

Виклад основного матеріалу. Однією із необхідних передумов ефективного функціонування банків та їх фінансової стійкості є стабільність і достатність їх ресурсної бази. Узагальнюючи погляди науковців, банківські ресурси – це власні кошти банку, а також кошти, залучені та запозичені на фінансовому ринку, які використовуються для здійснення активних операцій та надання послуг з метою отримання прибутку. При цьому, розмір прибутку має забезпечувати виплату дивідендів, створення резервів і розширення банківської діяльності.

На обсяг і пропорцію інвестиційних заощаджень у загальному обсягу заощаджень населення впливає соціальна структура суспільства, рівень та структура його доходів, ціни на товари та послуги, структура потреб тощо. Процес акумулювання заощаджень – невід’ємна частина інвестиційного процесу, оскільки заощадження – це вагоме джерело інвестиційних ресурсів. Високий рівень доходів населення дає змогу виділяти вільні кошти та спрямовувати їх на інвестування, в тому числі і в банківську систему.

На формування приватних заощаджень, окрім рівня й структури доходів та видатків населення, впливають також рівень процентної ставки, стійкість грошової одиниці, система оподаткування та соціальна стабільність. Марно сподіватися на зростання інвестиційної активності населення за умови високого рівня безробіття, інфляційних процесів, надмірного податкового тиску на фізичних осіб.

У структурі залучених ресурсів основними компонентами ресурсного потенціалу банків України є кошти фізичних осіб та кошти суб’єктів господарської діяльності. В Табл. 1 та Рис. 1 подані дані щодо обсягів залучених ресурсів та їх структури.

Таблиця 1
Динаміка залучених ресурсів банків України в 2008-2013 рр., млрд. грн.

Рік	Зобов’язання банків	з них:	
		кошти юридичних осіб	кошти фізичних осіб
01.01.2009	806,8	143,9	213,2
01.01.2010	765,1	115,9	210,0
01.01.2011	804,4	144,0	270,7
01.01.2012	898,8	186,2	306,2
01.01.2013	957,9	202,6	364,0
01.01.2014	1085,5	234,9	433,7

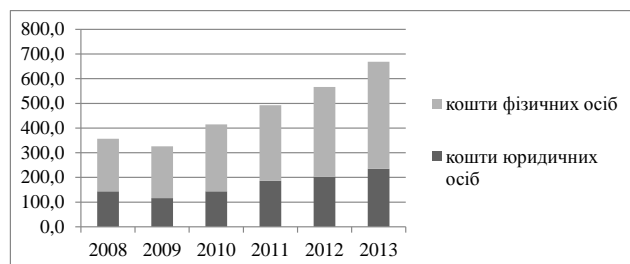

Рис. 1. Динаміка залучених ресурсів банків України в 2008-2013 рр., млрд. грн.

Слід зазначити, що кризові явища другої половини 2008 р. спровокували суттєвий вплив залу-

чених коштів банків. Так у 2009 році зобов’язання банків склали 765,1 млрд. грн., а це на 5,2% менш, ніж у 2008 році, але як свідчать дані Рисю 1 з 2010 року спостерігається позитивна динаміка залучених ресурсів. Так у 2011 році залучені кошти банків склали 898,8 млрд. грн., на 94,4 млрд. грн., або на 11,7% більше за попередній рік. У 2013 році зобов’язання банків склали 1085,5 млрд. грн., що на 13,3% краще за 2012 рік. Станом на 01.11.2014 рік залучені ресурси склали 1110,4 млрд. грн., це на 24,9 млрд. грн. більше, ніж на початку року.

Аналіз показників діяльності банків доводить, що основним джерелом залучених коштів є кошти фізичних осіб, питома вага яких у структурі зобов’язань банків на початок 2008 р. становила 30,9% від загальної їх суми. Станом на 01.01.2010 року кошти фізичних осіб склали 210 млрд. грн., що на 3,2 млрд. грн., або на 1,5% менше порівнюючи з попереднім роком. У 2011 році кошти домогосподарств склали 306,2 млрд. грн., а це на 35,5 млрд. грн., або 13,1% більше за 2010 рік. На 01.01.2014 року кошти фізичних осіб склали 433,7 млрд. грн., що на 69,7% більше станом на 01.01.2013 року. На 01.11.2014 року залучені кошти домогосподарств склали 394,1 млрд. грн., це на 39,6 млрд. грн. менше, ніж на початку року.

Станом на 01.12.2014 р. за даними Національного банку України, оприлюдненими в повідомленні «Основні тенденції грошово-кредитного ринку України», загальний обсяг депозитів в Україні становив 687,4 млрд. грн., з яких депозити фізичних осіб: 415,5 млрд. грн. (60%). Дані Національного банку України з електронного статистичного бюлетеня дещо відрізняються, однак це не впливає на попередню пропорцію: 62% депозитів в Україні станом на 01.11.2014 р. належали населенню, 38% – юридичним особам.

Важливим аспектом дослідження є аналіз стабільності ресурсної бази. На Рис. 2. зображена структура депозитів населення за строковістю на 01.11.2014 р.

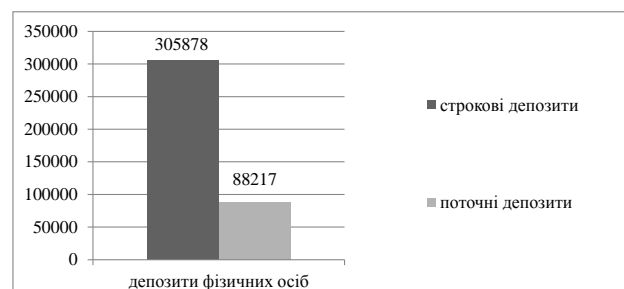

Рис. 2. Структура депозитів фізичних осіб за строковістю на 01.11.2014 р., млн. грн.

В Україні переважають строкові депозити, що складають 397,8 млрд. грн. (63%), тоді як поточні депозити становлять 236,5 млрд. грн. (37%). З початку року частка строкових депозитів знизилась, а поточних зросла на 6 процентних пункти через спад довіри до банків. Основну частину строкових депозитів (305,9 млрд. грн.) банки залучають в населення.

За даними «Аналітичного огляду банків України» лідерами ринку депозитів за обсягом загального депозитного портфелю лишаються великі системні банки Приватбанк, Укрексімбанк, Ощадбанк, Дельта, Райффайзен банк Аваль. Банки-лідери за обсягом залучених депозитів характеризуються широкою географічною мережею відділень і зазвичай давно присутні на українському ринку.

На ринку роздрібних депозитів населення лідрами за обсягом є великі системні банки: Приватбанк, Ощадбанк, Дельта банк, Укрексімбанк, Райффайзен банк Аваль [3].

Вкладник визначаючись з переліком банків, у яких доцільно розміщувати свої кошти керується різними критеріями: розгалуженістю мережі установ банку, мережі банкоматів, особливостями депозитних та інших продуктів, але головне – відсіює ненадійні банки. До них можна віднести банки зі статусом тимчасового учасника Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, оскільки в разі банкрутства цих банків вкладник приймає весь ризик на себе; а також банки, в яких запроваджено тимчасову адміністрацію Національного банку України, що свідчить про неплатоспроможність цих установ.

Так як для вкладника розміщення коштів на депозитних рахунках пов'язане з ризиком, то для його мінімізації необхідно обирати банк, який є учасником Фонду гарантування вкладів. Фонд гарантування вкладів створений як економічносамостійна, спеціалізована організація, що не має на меті отримання прибутку. В Україні учасниками Фонду є банки, філії іноземних банків, які мають банківську ліцензію на право здійснювати банківську діяльність та свідоцтво учасника Фонду. Єдиним виключенням з цього правила є АТ «Державний Ощадний Банк України», який не є учасником Фонду. Загальна сума коштів, що акумульовані Фондом, станом на 01 січня 2014 року складає 7293 млн. грн.

У Законі України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» зазначається, що кожному вкладнику банку Фонд гарантує відшкодування коштів за його вкладом та відшкодовує кошти в розмірі вкладу, включаючи відсотки, нараховані на день прийняття рішення Національним банком України про віднесення банку до категорії неплатоспроможних, у розмірі загальної суми вкладів, але не більше 200 тисяч гривень.

Фонд гарантує кошти у готівковій і безготівковій формі у валюті України або в іноземній валюті, розміщені вкладниками на умовах договору банківського вкладу, банківського рахунку або шляхом оформлення іменного депозитного вкладу, банківського рахунку або шляхом оформлення іменного депозитного сертифікату. Виплати гарантованої суми здійснюється Фондом у національній валюті [1].

Обсяг фінансових ресурсів Фонду є важливим показником стабільності Фонду. З 2000 року по 2013 рік їхній розмір виріс більше ніж у 125 разів і станом на 01 вересня 2013 року досяг 6,3 млрд. грн.

Дані про вклади фізичних осіб в учасниках Фонду гарантування вкладів фізичних осіб в 2000-2013 рр. наведені в Табл. 2.

Дані таблиці 2 свідчать, що загальна сума вкладів фізичних осіб в 2010 році, порівняно з 2011 роком збільшилась на 28%, або на 56,2 млрд. грн. В 2012 році порівняно з 2011 роком – збільшилась на 11,2%, або на 28,4 млрд. грн., а в 2013 році – збільшилась на 19,8% або на 55,9 млрд. грн. Станом на 01.01.2014 року сума вкладів збільшилась на 64,1 млрд. грн. Але на 01.10.2014 року сума вкладів фізичних осіб склала 371,6 млрд. грн. Порівнюючи з початком року це на 31 млрд. грн. менше, або на 7,7%.

Сьогодні на стан депозитного ринку впливають нестабільна політична та економічна ситуація в країні. Отже, узагальнюючи динаміку змін залучених коштів фізичних та юридичних осіб у відповідні періоди розвитку економіки України нами розроблена таблиця «Вплив факторів розвитку економіки України на обсяги залучених ресурсів» (див. Табл. 3)

Таблиця 2

Вклади фізичних осіб в банках, що є учасниками Фонду гарантування вкладів

Дата	Сума вкладів фіз. ос., млрд. грн.	Кількість вкладників, млн. ос.	Середній розмір вкладу, грн.
01.01.2000	3,7	4,6	806
01.01.2001	5,6	5,4	1046
01.01.2002	9,3	4,8	1915
01.01.2003	16,6	7	2376
01.01.2004	29,2	10,5	2780
01.01.2005	38,4	15	2559
01.01.2006	67,9	18,6	3656
01.01.2007	100,4	24,2	4143
01.01.2008	155,2	29,6	5243
01.01.2009	204,9	34,5	5935
01.01.2010	198	31,6	6273
01.01.2011	254,2	32,6	7802
01.01.2012	282,6	35	8072
01.01.2013	338,5	44,4	7619
01.01.2014	402,6	47,4	8486

Наведені дані наочно демонструють вплив стану розвитку економіки країни на обсяг залучених ресурсів. Отже, наслідком кризових явищ в економіці України є вплив коштів суб'єктів господарювання та фізичних осіб, а в період стабілізації нарощуван-

Таблиця 3

Вплив факторів розвитку економіки України на обсяги залучених ресурсів

РОКИ	Економічна ситуація	Фактори впливу	Зміни залучених ресурсів, млрд. грн.	
			кошти юр. ос.	кошти фіз. ос.
2008-2009	світова фінансова криза	значне зниження обсягів виробництва, зовнішньої торгівлі, міжнародних резервів; зменшення національних та світового обсягів ВВП; різке скорочення потоків прямих іноземних інвестицій (ППІ); зростання безробіття; зниження життєвого рівня населення; криза довіри до банківського сектору; зниження кредитних рейтингів українських банків	-28	-3,2
2010-2012	посткризовий період	збільшення обсягів ВВП; стабілізація грошової одиниці; розширення масштабів діяльності банківських установ, збільшення як власного капіталу, так і залучених коштів	+58,6	+93,3
2013-2014	економічна криза в Україні	зростання інвестиційного рівня; інфляція; недовіра до банків; зниження обсягів ВВП; погіршення життєвого рівня населення	+5,3	-39,6

ня ресурсів банків як залучених коштів фізичних осіб, так і юридичних осіб.

Таким чином, в сучасних умовах розвитку економіки проблемами нарощування ресурсної бази банків є:

– порівняно високі й важкопрогнозовані темпи інфляції, які значно знижують реальну вартість вкладених грошових коштів;

– нестабільність отримання доходів на вкладені кошти, можливість їх втрати, тоді як ставки за банківськими депозитами в періоди нестабільності лише зростають, стаючи більш прийнятною альтернативою розміщення вільних фінансових ресурсів;

– відсутність дієвих гарантій збереження коштів, як це пропонується Фондом гарантування вкладів фізичних осіб – вкладників банків;

– неготовність переважної більшості населення здійснювати довгострокові вкладення через високі витрати на поточне споживання та відсутність тривалих періодів стабільного економічного зростання;

– недостатня поінформованість населення щодо альтернативних сфер та способів розміщення вільних грошових коштів;

– недостатня ліквідність фондового ринку з обмеженим вибором фінансових інструментів для вкладення залучених коштів та низькими обсягами торгів, що призводить до суттєвих коливань біржових курсів цінних паперів і спричиняє нестабільність за значного припливу фінансових ресурсів на ринок;

– розвиток і організація фондового ринку не створюють загальних засад для його привабливості як сфери вкладення й залучення капіталу.

Висновки і пропозиції. Проведене дослідження ролі заощаджень у формуванні банківських ресур-

сів показало, що в сучасних умовах української економіки вкрай необхідними є розроблення і впровадження дієвих та ефективних механізмів залучення заощаджень вітчизняних домогосподарств до економічних процесів.

Тільки комплексний підхід та спільна праця регулятора та банків і їх асоціацій у вирішенні питань, пов'язаних із подальшим розвитком банківського сектора та всієї фінансової системи загалом дозволить укріпити фінансову систему України та зменшити наслідки кризи в країні.

Але довіра населення до банківської системи є проблемою не лише банків, а й держави в цілому. Напрями внутрішньої політики повинні бути нерозривно пов'язані з упровадженням системи заходів для посилення довіри населення до вітчизняних банків шляхом гарантування збереження коштів вкладників та стимулювання зростання обсягів грошових вкладів у банківських установах.

Найбільш важливим у системі оптимізації ресурсної бази вітчизняних банків є: встановлення оптимального співвідношення між темпами зростання ВВП та темпами зростання найбільш важливих напрямів роботи банків, зокрема, темпів зростання їх активів; оптимізація цінових параметрів у залученні та розміщенні банківських ресурсів; створення умов щодо залучення довгострокових ресурсів; забезпечення ефективного механізму рефінансування банків з боку НБУ, використання механізму диференціації окремих нормативів регулювання діяльності банків у тій частині, яка стосується умов організації кредитного процесу; створення спеціалізованого банку розвитку, головним завданням повинна стати реалізація довгострокового кредитування пріоритетних галузей економіки тощо.

Список літератури:

1. Законі України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23.02.2012 № 4452-VI (зі змінами та доповненнями) // <http://www.rada.gov.ua>
2. Річний звіт Національного банку України 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>
3. Аналітичний огляд банків України 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bankografo.com>
4. Бригінська Л.Г. Проблеми формування ресурсної бази банків України / Л.Г. Бригінська // 2014 р.
5. Маташнюк О.С., Рудь І.Ю. Сучасний стан та перспективи розвитку ресурсної бази комерційних банків України / О.С. Маташнюк, І.Ю. Рудь // Інноваційна економіка. – № 1. – 2013. – С. 228-230.
6. Череп А.В., Коротаєва О.В. Діяльність Фонду гарантування вкладів фізичних осіб в Україні / А.В. Череп, О.В. Коротаєва // Теоретичні і практичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – № 2. – 2013. – С. 345-352.
7. Сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>
8. Сайт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fg.gov.ua>

Сердюк Л.В., Воротникова А.В.

Харьковский институт банковского дела

Университета банковского дела Национального банка Украины

РОЛЬ СБЕРЕЖЕНИЙ В ФОРМИРОВАНИИ БАНКОВСКИХ РЕСУРСОВ И ПРОБЛЕМЫ ФОРМИРОВАНИЯ РЕСУРСНОЙ БАЗЫ БАНКОВ УКРАИНЫ

Аннотация

Раскрыта экономическая суть банковских ресурсов и роль сбережений в их формировании. Осуществлен анализ динамики и структуры привлеченных средств банками Украины. Определена степень участия населения в финансировании инвестиций на рынке банковских депозитов. Выделено влияние факторов развития экономики Украины на объемы привлеченных ресурсов. Определены проблемы наращивания ресурсного потенциала банков.

Ключевые слова: сбережения, ресурсная база, депозит, факторы влияния на привлечение средств, проблемы наращивания банковских ресурсов.

Serdiuk L.V., Vorotnikova A.V.
 Kharkiv Institute of Banking
 University of Banking of the National Bank of Ukraine

ROLE OF SAVINGS IN THE FORMATION OF BANK RESOURCES AND PROBLEMS OF FORMATION OF RESOURCE BASE OF BANKS IN UKRAINE

Summary

The author revealed the economic essence of banking resources and the role of savings in their formation. The dynamics and structure of deposits attracted by banks in Ukraine in recent years are analyzed. The level of participation of public in financing investments in bank deposits market. The impact of factors of economic development in Ukraine on amounts of borrowed resources is determined. The problems of increasing resource potential of banks are identified.

Keywords: savings, resource base, deposit, factors of impact on borrowed resources, problems of increasing bank resources.

УДК 336.711(477)

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОЦЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ ЗА ПЕРІОД 2008-2014 РОКІВ

Сердюк Л.В., Логвінова А.А.

Харківський інститут банківської справи
 Університету банківської справи Національного банку України

Стаття містить аналіз процентної політики НБУ, зокрема аналіз основних ставок (облікової, овернайт, РЕПО та ін.), також в ній проаналізовано динаміку середньозваженої ставки за всіма інструментами Національного банку України. Розглянуто ряд факторів, що впливають на зменшення ефективності процентної політики Національного банку, що дало змогу розробити деякі рекомендації щодо її покращення.

Ключові слова: Процентна політика, процентна ставка, базова ставка, облікова ставка, ставка рефінансування

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку економіки та колосальних змін, що здійснюється в Україні, вивчення проблем, пов'язаних із розвитком інституту Національного банку і його грошово-кредитної політики, набуває особливого значення.

Діяльність центрального банку має вирішальний вплив на стабільність національної валюти, надійність банківських установ, дієвість платіжно-розрахункового механізму, активізацію ринкової кон'юнктури, вирівнювання платіжного балансу, що загалом визначає ефективність функціонування всієї економіки країни. Зазначені обставини обумовлюють актуальність вивчення механізму впровадження процентної політики Національним банком України.

Аналіз останніх досягнень і публікацій. Проблема процентної політики є предметом дослідження багатьох зарубіжних та вітчизняних авторів: Дж. Сінкі, П. Роуза, Б. Едвардса, К. Редхерда, Е. Хелфферта, С. Лобозинської, О. Шаринської, Л. Примостки, О. Васюренка, В. Вітлінського, В.І. Міщенко, Л.М. Кіндрацької, С.В. Науменкової, І.В. Сало та інших.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Облікова політика Національного банку України як важливий інструмент регулювання грошового обігу має великий вплив на весь процес кредитування банками української економіки. За допомогою облікової ставки центральний банк встановлює орієнтир для всіх суб'єктів грошово-кредитного ринку на вартість грошових коштів, що залучені чи розміщені на відповідний період. Тому необхідно приділяти належну увагу обґрунтованості облікової ставки та ефективності облікової політи-

ки, проводити їх аналіз на предмет адекватності до сучасних умов та вчасно вносити корективи.

Мета статті. Головною метою цієї роботи проведено аналізу ефективності застосування процентної політики НБУ у регулюванні грошово-кредитного ринку та надання рекомендацій щодо вдосконалення практики реалізації політики процентних ставок Центральним банком.

Виклад основного матеріалу. Найважливішою ланкою всієї банківської системи України та емісійним центром держави виступає її Національний банк. Він здійснює єдину державну політику в сферах грошового обігу, кредиту, валютного регулювання та зміцненні національної грошової системи. Загалом центральний банк координує діяльність банківської системи і несе відповідальність за проведення монетарної політики.

В Законі «Про Національний банк України» зазначено, що головною функцією Національного банку є забезпечення стабільності грошової одиниці України, але він виконує і ряд інших функцій, що забезпечують виконання основної мети його діяльності. Відповідно до «Основних засад грошово-кредитної політики», розроблених Радою Національного банку України ця мета полягає в тому, що центральний банк визначає та здійснює грошово-кредитну політику і виступає як кредитор останньої інстанції для банків та організовує систему рефінансування [1].

Відповідно до статей 25 та 27 Закону України «Про Національний банк України» процентна політика та рефінансування банків визначаються головними засобами грошово-кредитної політики, а Національний банк України, як емісійно-касовий